

GRUND- OG NÆRHEDSNOTAT TIL FOLKETINGETS EUROPAUDVALG

Kommissionens meddelelse "Ajourføring af den nye industristrategi fra 2020: Opbygning af et stærkere indre marked til fremme af Europas genopretning" (KOM (2021) 350)

1. Resumé

Europa-Kommissionen offentliggjorde d. 5. maj 2021 meddelelsen "Ajourføring af den nye industristrategi fra 2020: Opbygning af et stærkere indre marked til fremme af Europas genopretning" (KOM (2021) 350). Meddelelsen bygger således videre på "En ny industristrategi for Europa" (KOM (2020) 102), der blev offentliggjort den 10. marts 2020.

Med meddelelsen opdaterer Kommissionen EU's erhvervspolitiske prioriteter og indsatser i lyset af COVID-19. For Kommissionen er det hverken hensigten, at opdateringen skal erstatte industristrategien fra marts 2020 eller afslutte de processer, der blev igangsat. I stedet er der tale om en målrettet opdatering, der fokuserer på, hvad der skal gøres mere af, og hvilke erfaringer, der kan drages på baggrund af COVID-19 krisen. Kommissionen lancerer således en række initiativer, hvoraf flere allerede er præsenteret tidligere. Strategien fokuserer på fire hovedpunkter: 1) Erfaringer fra krisen og accelerering af omstillingerne, 2) Styrkelse af det indre markeds modstandsdygtighed, 3) Håndtering af afhængigheder: Åben strategisk autonomi i praksis samt 4) Accelerering af den dobbelte omstilling.

Med den opdaterede industristrategi sigter Kommissionen mod at stille EU stærkere på strategisk vigtige områder og fremme udviklingen af kritiske sektorer. Målet bag dette er todelt; dels at understøtte den grønne og digitale omstilling, hvor EU særligt på sidstnævnte er bagud, dels en erkendelse af, at EU i dag er for afhængig af tredjelande inden for udvalgte kritiske sektorer, og sakker bagud på udviklingen af en række strategiske områder i forhold til lande som f.eks. USA og Kina.

Regeringen hilser den opdaterede industristrategi velkommen og støtter generelt indholdet. Regeringen mener, at EU's erhvervspolitik bør inkludere en flerhed af instrumenter, hvor der dels er behov for fortsat at styrke det indre marked og dels for målrettede indsatser for at fremme strategisk vigtige sektorer teknologier eller sektorer i Europa. Disse målrettede indsatser kan være relevante ift. at understøtte den grønne og digitale omstilling samt sikre EU står stærkere inden for strategisk vigtige områder ift.

USA og særligt Kina, mhp. at understøtte EU's konkurrenceevne på lang sigt. Samtidig er det centralt, at indsatserne ikke går på kompromis med principperne om åbenhed, transparens og lige konkurrencevilkår på globalt plan såvel som i det indre marked, men bygger ovenpå.

2. Baggrund

Europa-Kommissionen (Kommissionen) har den 5. maj 2021 præsenteret meddelelsen ”Ajourføring af den nye industristrategi fra 2020: Opbygning af et stærkere indre marked til fremme af Europas genopretning” (KOM (2021) 350). Med meddelelsen opdaterer Kommissionen EU’s erhvervspolitiske prioriteter og indsatser i lyset af COVID-19. Meddelelsen blev modtaget i dansk sprogversion den 7. maj 2021.

Meddelelsen kommer som opfølgning på, at Kommissionsformand Ursula von der Leyen i sin tale om Unionens tilstand i september 2020 meddelte, at Kommissionen ville opdatere sin industristrategi i løbet af det første halvår af 2021 som følge af COVID-19. Meddelelsen bygger således videre på ”En ny industristrategi for Europa” (KOM (2020) 102), der blev offentliggjort den 10. marts 2020, og som var en del af en pakke af meddelelser (martspakken), indeholdende meddelelserne ”Langsigtet handlingsplan for bedre gennemførelse og håndhævelse af reglerne for det indre marked” (KOM (2020) 94), ”Påpegning og håndtering af hindringer for det indre marked” (KOM (2020) 93), ”En SMV-strategi for et bæredygtigt og digitalt Europa” (KOM (2020) 103), samt ”En ny handlingsplan for den cirkulære økonomi – for et renere og mere konkurrencedygtigt Europa” (KOM (2020) 98).

Meddelelsen følger op på Det Europæiske Råds konklusioner fra oktober 2020 (EUCO 13/20), heriblandt opfordringen til, at Kommissionen skulle identificere strategiske afhængigheder og foreslå tiltag til at håndtere dem. Dertil følger meddelelsen op på opfordringer i Konkurrenceevnerådets rådskonklusioner om det indre marked og industripolitik fra henholdsvis september og november 2020 (10698/20 og 13004/20).

Meddelelsen er suppleret af tre arbejdsdokumenter fra Kommissionens tjenestegrene: ”Årlig indre marked rapport for 2021” (SWD (2021) 351), ”Strategiske afhængigheder og kapaciteter” (SWD (2021) 352) samt ”Mod konkurrencedygtigt og rent europæisk stål” (SWD (2021) 353). Den årlige indre markeds-rapport kommer som opfølgning på, at Rådet (konkurrenceevne) i september 2020 (10698/20) opfordrede Kommissionen til at forelægge en årlig strategisk rapport, der skulle omhandle gennemførelsen af handlingsplanen for håndhævelse (KOM (2020) 94), det indre markeds modstandsdygtighed som følge af COVID-19 samt analysere behovet for yderligere tiltag.

3. Formål og indhold

Formålet med den opdaterede industristrategi er at tilpasse EU's erhvervs-politiske prioriteter og indsatser i lyset af COVID-19. Af meddelelsen fremgår det indledningsvis om behovet for en opdatering, at man under krisen har været vidne til industriens modstandsdygtighed, opfindsomhed og tilpasningsevne, men at man samtidig er blevet udsat for nye og eksisterende afhængigheder samt socioøkonomiske og geografiske uligheder, der skal adresseres. Samtidig illustrerede krisen behovet for at accelerere omstillingen til en renere, mere digital og mere modstandsdygtig økonomi.

For Kommissionen er det hverken hensigten, at opdateringen skal erstatte industristrategien fra marts 2020 eller afslutte de processer, der blev igangsat. I stedet er der tale om en målrettet opdatering, der fokuserer på, hvad der skal gøres mere af, og hvilke erfaringer, der kan drages. Med strategien lancerer Kommissionen en række initiativer, hvoraf flere allerede er præsenteret tidligere.

Ud over et indledende og konkluderende afsnit består meddelelsen af 4 afsnit:

- 1) Erfaringer fra krisen og accelerering af omstillingerne
- 2) Styrkelse af det indre markeds modstandsdygtighed
- 3) Håndtering af afhængigheder: Åben strategisk autonomi i praksis
- 4) Accelerering af den dobbelte omstilling

Erfaringer fra krisen og accelerering af omstillingerne

Kommissionen formulerer tre erfaringer fra krisen. For det første understregede krisen vigtigheden i at opretholde den fri bevægelighed af personer, varer, tjenester og kapital, samt behovet for at styrke det indre markeds modstandsdygtighed. For det andet udløste krisen en bredere bevidsthed om behovet for at analysere og adressere strategiske afhængigheder. Krisen viste, at forstyrrelser i globale værdikæder kan påvirke specifikke vigtige produkter og input, såsom medicinske forsyninger, der er særligt kritiske for samfundet og økonomien. For det tredje viste krisen, at potentialet i den grønne og digitale omstilling er større end nogensinde. Afbrydelsen af mange traditionelle mønstre forårsaget af COVID-19 vil ryste gamle vaner og fremskynde den grønne omstilling, mens digitaliseringen har ændret den måde, hvorpå forretning drives.

Endelig fremgår det af dette afsnit, at Kommissionen i den årlige indre markeds-rapport (SWD (2021) 351) har defineret en række nøgleperformance indikatorer (KPI'er), der skal bidrage til at monitorere industriens konkurrenceevne.

Styrkelse af det indre markeds modstandsdygtighed

Kommissionen fremhæver, at de eksisterende værktøjer på det indre marked kan forbedres i nødsituationer. Kommissionen vil derfor i 2022 foreslå et nødinstrument for det indre marked, der skal udgøre en strukturel løsning for

at sikre den fri bevægelighed i forbindelse med mulige fremtidige kriser. Instrumentet skal sikre mere informationsdeling, koordination og solidaritet i forbindelse med krisetiltag, og indebære en mekanisme, hvorigennem kritisk produktmangel kan adresseres.

Dernæst fremhæver Kommissionen en række andre initiativer, der skal bidrage til at fremme et velfungerende indre marked. Den nyligt lancerede Single Market Enforcement Task Force (SMET) skal adressere restriktioner og barrierer. Inden for tjenesteydelser påpeger Kommissionen, at den fulde håndhævelse af servicedirektivet skal sikre, at medlemslandene overholder deres eksisterende forpligtelser, heriblandt notifikationspligten. Derudover vil Kommissionen undersøge potentialerne i et lovgivningsforslag om harmoniserede standarder for udvalgte tjenesteydelser, begyndende med en vurdering af, inden for hvilke tjenesteydelser harmoniserede standarder kan tilføre værdi. Endelig vil Kommissionen i 2022 samarbejde med medlemslandene om at udarbejde en fælles digital formular til brug for erklæringer for udstationerede medarbejdere.

Kommissionen påpeger også vigtigheden af effektiv markedsovervågning og fremhæver, at Kommissionen i 2022 vil støtte og tilskynde markedsovervågningsmyndighederne til at intensivere digitaliseringen af produktinspektioner og dataindsamling samt brugen af avancerede teknologier for at spore ulovlige og farlige produkter.

Hertil påpeger Kommissionen vigtigheden i at tænke SMV'er ind i samtlige af strategiens initiativer. For at hjælpe med at adressere SMV'ers risiko for solvens, vil Kommissionen facilitere udveksling af erfaringer mellem medlemslande i forhold til at støtte levedygtige virksomheder. Dertil arbejder Kommissionen på dedikeret kapitalstøtte til SMV'er under InvestEU.

Endelig fremhæver Kommissionen, at EU's konkurrencepolitik spiller en nøglerolle for at opretholde lige konkurrencevilkår, og at det er en af EU's største aktiver for at sikre et indre marked, der understøtter virksomheder i at innovere og skalere. Kommissionen vil fortsat overvåge anvendelsen af de midlertidige rammebestemmelser for statsstøtte og gennemførelsen af COVID-19-relaterede statsstøtteforanstaltninger, med en vurdering om gradvis udfasning af krisestøtteforanstaltninger, når situationen tillader det.

Håndtering af afhængigheder: Åben strategisk autonomi i praksis

Kommissionen har analyseret EU's strategiske afhængigheder (SWD (2021) 352), og identificeret 137 importprodukter, inden for hvilke EU er meget afhængig af andre lande. Omkring halvdelen af produkterne importeres fra Kina efterfulgt af Vietnam og Brasilien. Ud af de 137 importprodukter er særligt 34 potentielt mere sårbare givet deres lave potentiale for yderligere diversificering og substitution. Dertil fremhæver analysen udfordringen med potentielle interne afhængigheder inden for det indre marked forbundet med

koncentration af aktiviteter hos enkelte virksomheder. Kommissionen har også lavet dybdegående analyser af afhængigheder inden for seks strategiske områder: råstoffer, batterier, aktive farmaceutiske ingredienser, brint, halvledere samt cloud- og edgeteknologier. Kommissionen vil inddrage medlemslande, industrien og arbejdsmarkedspartnere, herunder via Industriforummet, i det videre arbejde med afhængigheder. Kommissionen vil fremover løbende lave analyser af strategiske afhængigheder og risici forbundet hermed.

I forlængelse heraf vil Kommissionen identificere tiltag, der kan støtte industrien i at imødekomme afhængigheder og udvikle kapaciteter. Kommissionen fremhæver, at sådanne tiltag generelt skal være baseret på en blanding af værktøjer samt være målrettede og proportionale i forhold til det konkrete behov, og peger herefter på en række værktøjer, der kan være relevante.

Kommissionen vil arbejde for at diversificere internationale forsyningskæder og opsøge internationale partnerskaber for at øge beredskabet. I tilfælde af fælles afhængigheder med andre lande, kan EU opbygge stærkere og mere diverse alternative forsyningskæder med allierede og partnere.

Kommissionen vil fortsat støtte industrialliancer inden for strategiske områder, hvor de kan hjælpe med at tiltrække private investorer til at diskutere nye forretningspartnerskaber og -modeller på en måde, der er åben, transparent og fuldt ud i overensstemmelse med konkurrencereglerne. Kommissionen vil i 2021 lancere to nye industrialliancer for henholdsvis processorer og halvledere og for industrielle data, edge og cloud. Dertil overvejer Kommissionen tre yderligere alliancer for henholdsvis rumfartøjer, nølemissions luftfart samt vedvarende og lavemissions brændsler.

Derudover vil Kommissionen fortsat støtte medlemslandene i etableringen af vigtige projekter af fælleseuropæisk interesse (IPCEI) inden for områder, hvor markedet ikke alene kan levere banebrydende innovation. Det fremhæves, at medlemslande og virksomheder har udvist interesse i IPCEIs indenfor cloud, brint, lavemissions industri, lægemidler og halvledere, og at Kommissionen vil følge og ledsage realiseringen heraf i de tilfælde, hvor IPCEI-kriterierne bliver mødt.

Som en del af EU-programmet for det indre marked vil European Cluster Collaboration Platform og Enterprise Europe Network i 2021 hjælpe SMV'er med at tackle forstyrrelser og sårbarheder eller med at diversificere ved at forbinde dem med nye partnere.

Kommissionen peger på, at globalt lederskab inden for teknologier går hånd i hånd med at være førerende inden for globale standarder, og fremhæver i den forbindelse, at et agilt og effektivt europæisk standardiseringssystem er vigtigt for EU. Kommissionen vil i 2021 lancere en standardiseringsstrategi

og fremhæver, at en fælles task force mellem Kommissionen og den europæiske standardiseringsorganisation skal afhjælpe forsinkelser i systemet.

Kommissionen har samtidig med lanceringen af meddelelsen offentliggjort et lovforslag til at adressere de potentielt konkurrenceforvridende virkninger af udenlandske subsidier i det indre marked. Endelig vil Kommissionen i 2022 udvikle retningslinjer for, hvordan man effektivt kan anvende offentlige indkøb til at styrke modstandsdygtigheden i centrale økosystemer.

Accelerering af den dobbelte omstilling

Kommissionen fremhæver økosystemtilgangen og de 14 udpegede industrielle økosystemer, hvoraf en første analyse indgår i den årlige indre markedsrapport (SWD (2021) 351). På baggrund af disse analyser ønsker Kommissionen i samarbejde med industrien, medlemslandene, arbejdsmarkedets parter og øvrige interessenter at udarbejde såkaldte omstillingsplaner ("transition pathways") for udvalgte industrielle økosystemer. De økosystemer, der står over for de største udfordringer i forbindelse med den grønne og digitale omstilling, samt de økosystemer, der er særligt hårdt ramt af krisen, bør ifølge Kommissionen prioriteres i udvælgelsen.

Kommissionen fremhæver herefter en række initiativer, der støtter forretningsmodellen for den grønne og digitale omstilling. Det igangværende arbejde med at realisere medlemslandenes genopretningsplaner under NextGenerationEU fremhæves, herunder også arbejdet med at iværksætte og udforme projekter med deltagelse af flere lande ("multi-country projects"). Der til fremhæves Kommissionens igangværende arbejde med at gennemgå EU's konkurrenceregler med henblik på at sikre, at de er egnede til at støtte den grønne og digitale omstilling. Ligeledes fremhæves revideringen af henholdsvis retningslinjer for statsstøtte til miljøbeskyttelse og energi og retningslinjerne for vigtige projekter af fælleseuropæisk interesse (IPCEI), evalueringen af retningslinjer for anvendelse af statsstøtter på bredbånd samt de igangværende evalueringer af henholdsvis konkurrencereglerne for horisontale aftaler og markedsdefinitionen.

Yderligere fremhæver Kommissionen de kommende initiativer om en fornyet strategi for bæredygtig finansiering, et lovgivningsforslag om bæredygtig selskabsledelse, den kommende "fit-for-55" pakke samt forslaget om en CO₂-grænsetilpasningsmekanisme. Som en del af forslaget til et revideret ETS-direktiv overvejer Kommissionen at foreslå en europæisk tilgang til CO₂-differencekontrakter ved hjælp af ETS-indtægter og som supplement til andre former for støtte under EU's Innovation Fund. Dertil vil Kommissionen, som en del af det reviderede direktiv om vedvarende energi i juli 2021, overveje initiativer der kan støtte optagelsen af vedvarende energikøbsaftaler for virksomheder.

I tillæg hertil vil Kommissionen arbejde for at fremme synergier mellem den grønne og digitale omstilling. Samtidig understreges vigtigheden af mere og retfærdig datadeling, hvortil det fremhæves, at Kommissionen vil foreslå en datalov i 2021 og fortsat støtte etableringen af fælleseuropæiske datarum.

Afslutningsvis fremhæves det i meddelelsens konkluderende afsnit, at den samlede indsats skal understøttes af stærke partnerskaber mellem EU, medlemsstaterne, arbejdsmarkedets parter, industrielle og andre relevante interessenter, der bygger på EU's Industriforum. Forummet skal støtte udviklingen af omstillingsplanerne og analyserne af strategiske afhængigheder, samt fremme ”best practice” på tværs af økosystemer og identificere grænseoverskridende investeringsbehov og samarbejds muligheder.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet har ikke forholdt sig til meddelelsen.

5. Nærhedsprincippet

Ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant.

7. Konsekvenser

Lovgivningsmæssige konsekvenser

Meddelelsen har ikke i sig selv lovgivningsmæssige konsekvenser.

Økonomiske konsekvenser

Meddelelsen har ikke i sig selv samfundsøkonomiske eller statsfinansielle konsekvenser.

Andre konsekvenser og beskyttelsesniveauet

Meddelelsen har ikke konsekvenser for beskyttelsesniveauet og medfører ikke i sig selv administrative konsekvenser for dansk erhvervsliv.

8. Høring

Meddelelsen har været sendt i høring i EU-specialudvalget for konkurrenceevne, vækst og forbrugerspørgsmål med frist for bemærkninger den 18. maj 2021. Der er indkommet høringssvar fra Dansk Erhverv, Dansk Industri, Dansk Metal og Danske Maritime.

Generelle bemærkninger

Dansk Erhverv er overordnet positive over for den opdaterede strategi fra Kommissionens side, da den alt overvejende fastholder Europa som åben for handel og ligger op til globalt samarbejde snarere end protektionisme med det indre marked som det naturlige fokusområde. Dansk Erhverv er af den holdning, at europæiske virksomheder bliver konkurrencedygtige ved at sikre

et velfungerende indre marked og ved at bruge de almindelige handelsdefensive instrumenter, FDI-screening og det nye forslag om forvridende statsstøtte fra tredjelande, til at beskytte os mod dumping og anden konkurrenceforvridning udefra. Det anføres at hvis europæiske virksomheder skal blive succesfulde, og også gerne store, så skal der være et stort barrierefrit hjemmemarked og mulighed for at ”scale up”. EU skal ikke efterligne visse tredjelande og forsøge at statsstøtte sig til succes eller tillade enorme industrimonopoler.

Dansk Industri stiller sig overordnet set positivt over for, at Kommissionen søger at anvende den viden, som ét år med COVID-19 har tilvejebragt, til at styrke EU’s flerdimensionelle industripolitik. Det gør sig blandt andet gældende med hensyn til det indre markeds styrker (og sårbarheder), væsentligheden (og afhængigheden) af internationale værdikæder, og anvendelsen af den nye genopretningsfond til at styrke EU’s grønne og digitale omstilling. Krisens erfaringer bør dog ifølge DI ikke resultere i forhastede eller kontra-produktive reaktioner. Derfor er det stadig vigtigt at arbejde videre med horisontale tiltag for det indre marked, fastholde en åben og ambitiøs frihandelspolitik, og bevare robuste konkurrence- og statsstøtteregler.

Dansk Metal ser i høj grad digitale og teknologiske produktionsløsninger som afgørende for den danske og europæiske industris konkurrencekraft og dermed også spørgsmålet om, hvorvidt europæiske arbejdspladser bliver ved med at være placeret i Europa. Derfor er det afgørende at prioritere den digitale omstilling. Dansk Metal mener, at den digitale omstilling på længere sigt bør være lige så ambitiøs som den grønne omstilling. Efter godkendelsen af genopretningsplanerne bør EU derfor sætte behovet for yderligere digital omstilling som afgørende prioritet i den resterende del af Europa-Kommissionens mandatperiode. På længere sigt bør målet om, at medlemslandene skal investere 3 procent af BNP i forskning og udvikling øges til 4 procent. Som led i at sikre EU en ledende global rolle på det digitale område foreslår Dansk Metal, at EU forpligter sig klarere og mere bindende til, hvor stor en andel af europæiske virksomheder der i høj grad skal være digitaliserede, hvor mange robotter der i alt skal stå i europæiske virksomheder, samt hvor stor en andel af verdens robotter der skal stå i Europa i fremtiden.

Danske Maritime bemærker, at den europæiske maritime industri er en af de nøgleindustrier, der skal drive omstillingen i Europa frem mod klimaneutralitet såvel som mod at være digitalt førende i verden. Europa er i dag verdensførende inden for kompleks skibsbygning og udvikling og produktion af avancerede højteknologiske produkter og løsninger. Danmark er hjemsted for nogle af de absolut førende maritime virksomheder inden for grønne maritime teknologier, produkter og løsninger samt inden for maritim digitalisering. Danske Maritime ser gerne, at Europa-Kommissionen gennemfører yderligere analyser af udvalgte industriers behov for særskilte

instrumenter og tiltag, herunder at den europæiske maritime industri bliver blandt de udvalgte industrier.

Specifikke bemærkninger

Styrkelse af det indre markedes modstandsdygtighed

Dansk Erhverv er positiv overfor, at der ses nærmere på et nødinstrument for det indre marked. Dansk Erhverv ser gerne i den forbindelse at man digitaliserer fragtdokumenter, da fysisk fragtdokumentation har skabt bøvl og forsinkelser under coronakrisen.

Dansk Erhverv er enige i, at barrierer og restriktioner i det indre marked skal adresseres så hurtigt som muligt, og ligeledes at serviceområdet særligt har oplevet meget langsomme fremskridt. Dansk Erhverv så gerne, at Kommissionen fremlægger et lovforslag mhp. at etablere én reel indgang for virksomheder til at drive virksomhed i den enkelte medlemsstat.

Dansk Erhverv bemærker, at Kommissionen lægger op til at kopiere succesen med harmoniserede standarder på vareområdet til serviceområdet med harmoniserede servicestandarder. Dette bliver en svær men vigtig øvelse for at nå i mål med et indre marked for tjenester.

Dansk Erhverv kan støtte, at Kommissionen udvikler en frivillig fælles digital formular for udstationering af arbejdstagere (Posting of workers), der reelt letter omkostningerne for virksomhederne. Det er dog vigtigt at en sådan formular udarbejdes sammen med medlemslandene og alle andre berørte stakeholdere.

Dansk Erhverv støtter at der sættes ind for at forhindre, at varer der ikke overholder de europæiske regler for produkter (non-compliant and dangerous) ikke kommer ind i Europa. Dansk Erhverv støtter derfor, at nationale myndigheder får tilført flere midler og benytter den nyeste teknologi for at sikre at håndhævelsen strammes væsentligt op. Det er dog afgørende, at de lovgivningsmæssige rammer vedr. ansvar samtidig kommer på plads, så det sikres, at der altid er en ansvarlig operatør, der reelt kan gøres ansvarlig – også når forbrugere handler via europæiske onlinemarkedspladser.

Dansk Industri noterer sig med stor tilfredshed, at den opdaterede industristrategi har et særligt fokus på det indre marked. COVID-19 krisen skabte en lang række barrierer for danske virksomheder, som tydeliggjorde værdien af et velfungerende indre marked. Derfor stiller DI sig som udgangspunkt positivt over for det kommende forslag om et ”Single Market Emergency Instrument”. Det er også positivt, at forbedret markedsovervågning ligeledes tænkes ind i dette samlede krisehåndteringsinstrument.

Dansk Industri glæder sig i høj grad over, at den opdaterede industristrategi lægger særlig vægt på det indre marked for tjenesteydelser. DI anfører, at det dog stadig er uklart, hvordan Kommissionen konkret vil opnå det erklærede mål om bedre efterlevelse af de eksisterende regler. DI er grundlæggende positiv over for oprettelsen af SMET og for søsætningen af fire spor med relevans for det indre marked for services. DI bemærker, at det dog endnu er usikkert, hvorvidt SMET reelt kan føre til løsninger på implementeringsudfordringer. Ikke desto mindre ser DI frem til et fortsat konstruktivt samarbejde med regeringen fsva. det konkrete arbejde i SMET, ikke mindst hvad angår services og udstationering.

Dansk Industri er i princippet tilhænger af ny europæisk lovgivning, der kan forbedre det indre marked for services, hvorfor DI beklager, at Kommissionen sidste år trak sit notifikationsforslag tilbage. Af samme årsag ser DI frem til at få yderligere information om et potentielt forslag om standarder for services. DI anfører i den forbindelse, at standarders værdi ligger i, at de drives af markedets behov.

Dansk Industri finder det positivt, at Kommissionen i meddelelsen varsler et forslag om en fælles, elektronisk formular til udstationering af medarbejdere. Samtidig angives at det er væsentligt, at Kommissionen presser på med sin indsats om bedre efterlevelse af reglerne for udstationering, herunder dokumentationskrav, som blandt andet pågår i SMET.

Dansk Industri bakker op om, at markedsovervågningen styrkes, og at midler fra genopretningsfonden bruges til dette formål. DI støtter også udnyttelse af digitale teknologier til produktinspektioner og dataindsamling. Samtidig er det vigtigt at understrege behovet for en proportional sanktionering, der også muliggør vejledning med henblik på at sikre fremtidig regelefterlevelse før sanktionering.

Dansk Industri sætter pris på, at Kommissionen vil udvikle en selvstændig standardiseringsstrategi, herunder forpligter sig til at undersøge om ændringer af standardiseringsforordningen er nødvendige for at opnå disse målsætninger. DI vurderer i den forbindelse, at en åbning af standardiseringsforordningen ikke umiddelbart ville være hensigtsmæssig.

Dansk Industri mener, at det er vigtigt at holde hånden under SMV'erne, som er hårdest ramt af hindringer på det indre marked. SMV'ers udfordringer bør løses i EU-reguleringen med lettere regimer for SMV-segmentet. For så vidt angår den igangværende diskussion om, hvorvidt EU skal have en ny definition for såkaldte "mid-caps", der skal inkludere 250-499 medarbejdere, anfører DI, at Danmark ingen interesse har heri, da det reelt vil udvande begrebet af SMV-begrebet og gøre det mindre anvendeligt i praksis.

DI er grundlæggende af den opfattelse, at betalinger allerede er tilstrækkeligt reguleret i Late Payment direktivet. DI støtter op om, at Kommissionens Late Payment Observatory foretager analyser af handelsbetingelser mv, og indsamler best practices for alternative betalingsløsninger og tvistløsningsmuligheder.

Danske Maritime bemærker, at en af de store udfordringer for den maritime industri har været de begrænsninger COVID-19 har medført for den frie personbevægelighed - også inden for EU. Situationen inden for EU er på det seneste blevet bedre, men der er stadig behov for tiltag på EU-plan, der kan sikre de maritime montører og teknikere bedre rejsebetingelser i Europa. Danske Maritime bemærker, at der er stærkt behov for at finde hurtige varige løsninger ikke mindst for de erhvervsrejsende, som udfører samfundskritiske funktioner fx vedligehold og reparation af skibe.

Håndtering af afhængigheder: åben strategisk autonomi i praksis

Dansk Erhverv lægger vægt på, at strategiske afhængigheder skal vurderes ift. de centrale begreber sundhed og sikkerhed (health, security and safety). Dertil noterer Dansk Erhverv sig, at der i Kommissionens analyse af strategiske afhængigheder er tale om meget få produkter, der er særligt følsomme. Det er vigtigt, at modsvaret på disse ret sjældne afhængigheder bliver proportionalt med problemets egentlige størrelse og holder for øje hvor store fordele Danmark (og Europa) har af handel med omverdenen. Dansk Erhverv bemærker endvidere, at det er positivt, at Kommissionen lægger vægt på, at ethvert tiltag for at adressere en afhængighed skal være målrettet, proportionalt og bestå af et miks af flere løsninger.

Dansk Erhverv lægger vægt på, at IPCEI-projekterne kun benyttes, hvor der er klare og identificerede markedsfejl – og i de tilfælde alene til udviklingsprojekter af innovativ karakter. Processen omkring disse projekter skal være åben for alle medlemsstater og virksomheder i alle størrelser. Dansk Erhverv finder det endvidere positivt, at der ikke lægges op til en række yderligere IPCEI-projekter ud over de områder, som allerede blev identificeret med Kommissionens industristrategi fra 2020.

Dansk Erhverv bemærker imidlertid, at det er helt afgørende, at et evt. kommende IPCEI på lægemidler ikke ødelægger rammerne for den forskende lægemiddelindustri i EU. Derfor bør regeringen aktivt arbejde for, at et IPCEI ikke skævvrider konkurrencen i EU, og at der sættes mere fokus på at fremme gode rammevilkår for life science industrien. Såfremt der kommer et IPCEI inden for life science, bør man fra dansk side deltage med et stærkt fokus på at fremme forskning- og innovation og adressere klare markedsfejl.

Dansk Erhverv bemærker, at der er stort potentiale i, at EU viser lederskab for standarder der kan blive globale. Det angives at det er en klar fordel for

europæiske virksomheder, hvis europæiske standarder (udviklet sammen med erhvervslivet) kan blive afgørende for de globale standarder.

Dansk Industri er enig i vigtigheden af at kortlægge de områder, hvor Europas forsyningskæder er sårbare, såsom micro-chips og sjældne jordarter. Selvom DI finder Kommissionens analyse nyttig, er det vigtigt at understrege, at erfaringerne fra COVID19-krisen ikke må føre til uhensigtsmæssige og/eller disproportionale tiltag på EU-niveau.

Dansk Industri bemærker, at det er positivt at Kommissionen agter at samarbejde med relevante stakeholders for at udvikle proportionale løsninger, der blandt andet kan bygge på diversifikation af handelspartnere, en mere cirkulær økonomi og forbedret ressourceeffektivitet. DI understreger, at begreber som ”strategisk autonomi” og ”strategiske afhængigheder” ikke må misbruges til at retfærdiggøre en erstatning af EU’s ambitiøse frihandelspolitik med et mere protektionistisk og indad skuende paradigme.

Dansk Industri bemærker, at industrialliancer i så høj grad som muligt bør designes til at støtte og accelerere Europas dobbelte transformation. Derfor er det positivt, at Kommissionen nu forbereder lanceringen af to nye alliancer for hhv. processorer/halvledere og industrielt data. Det er to teknologiområder af afgørende betydning for den digitale omstilling, og hvor større kapacitet inden for EU’s grænser potentielt kan øge virksomhedernes forsyningsikkerhed og konkurrencekraft.

Dansk Industri bemærker, at det som med de øvrige industrialliancer ifølge DI er vigtigt at fastholde en finansieringsmodel, hvor statsstøtte for ”Important Project of Common European Interests” (IPCEI) kun bør tages i brug, når der reelt er tale om markedsfejl. DI vil ligeledes opfordre regeringen til at fastholde en tæt dialog med erhvervslivet om perspektiverne for dansk deltagelse i de kommende alliancer.

Dansk Industri vil derudover pege på, at life science sektoren bør understøttes af en særskilt europæisk life science strategi, der kan stå på skuldrene af EU’s pharma- og industristrategier. Der er desuden potentiale i en særskilt industriel alliance for life science, der kan fremme offentligt-private samarbejder på tværs af EU inden for branchen.

Danske Maritime bemærker, at den europæiske herunder den danske maritime industri i en årrække har oplevet unfair markedsadfærd fra maritim industriaktivitet i særligt Asien. Det er vigtigt, at det offentliggjorte forordningsforslag vedr. udenlandske subsidier er i stand til at regulere den statsstøtte, der tildeles de maritime industrier i tredjelande til skade for den europæiske maritime industri, herunder bl.a. ved tage højde for at skibe ikke importeres ind i EU i traditionel forstand, og at værfter i tredjelande normalt

ikke eksporterer deres skibe til EU via datterselskaber eller kontorer placeret inden for EU.

Accelerering af den dobbelte omstilling

Dansk Erhverv finder det positivt, at der lægges op til at samskabe (co-create) den dobbelte omstilling, med inddragelse af alle relevante stakeholdere. Dansk Erhverv bemærker, at der lægges op til at give prioritet til sektorer, der er meget berørt af Coronakrisen som kunne få fordel af en acceleration af deres grønne omstilling. Selvom der åbenlyst er nogle sektorer, der står overfor særlige udfordringer, så bør der fokuseres på rammevilkår. Derudover er det afgørende, at Kommissionen ser på hvilke regulatoriske udfordringer nye grønne løsninger har på markedet, og benchmarker EU-regulering ifht. regulering og rammevilkår i USA, UK, Kina, Indien, Brasilien og andre relevant lande og regioner.

Dansk Erhverv støtter, at der i den dobbelte omstilling lægges vægt på vigtigheden af forudsigelighed, sammenhængende og stabile regulatoriske rammer, samt adgangen til infrastruktur, finansiering til innovation og til dels udrulning, råmaterialer og ren energi foruden tiltag på efterspørgselssiden

Dansk Erhverv støtter, at midlerne i EU-budgettet og NextGeneration EU øremærkes til den dobbelte omstilling. Det er afgørende, at både IPCEI-projekter og andre typer projekter som støttes med EU- eller nationale midler afhjælper reelle og demonstrerede markedsfejl samt overholder balanceprincippet. Offentlige støtte skal være proportional, afhjælpe en markedsfejl, ikke forvride det indre marked, være innovativ og fremadrettet.

Dansk Erhverv støtter, at det kan vurderes om de eksisterende konkurrence-regler er ”fit-for-purpose” særligt i forhold til den digitale udvikling, men ser ikke umiddelbart behov for at ændre på reglerne. I det omfang det er nødvendigt at tilpasse reglerne, bør dette gennemføres på fuldt oplyst grundlag og nødvendigheden bør kunne påvises konkret gennem identifikation af klare markedsfejl.

Dansk Industri er overordnet meget tilfreds med, at Kommissionen fastholder sin framing af industristrategien som et redskab til at accelerere Europas grønne og digitale omstilling. Det er i DI’s øjne en meget vigtig opgave, at Kommissionen monitorerer anvendelsen af midlerne fra genopretningsfonden, således, at der skabes merværdi for så vidt angår EU’s grønne og digitale omstilling.

Dansk Industri er også positiv over for muligheden for de såkaldte ”multi-country projects”, hvorved medlemslandene i fællesskab kan udbygge EU’s

digitale og grønne infrastruktur og kapacitet. Ligesom med IPCEI-instrumentet og industrialliancerne er det afgørende, at disse projekter ikke giver anledning til disproportional eller markedsforvrængende statsstøtte.

Dansk Industri finder det i forbindelse med revisionen af EU's statsstøtteregler for IPCEIs vigtigt at sikre, at midlerne til grænseoverskridende projekter kommer både små og store virksomheder til gavn. Revisionen af reglerne bør ligeledes ikke føre til mere lempelige regler, der gør det muligt for de store medlemsstater at give statsstøtte til store nationale projekter.

Dansk Industri bemærker, at det særligt med hensyn til gennemsynet af EU's antitrust-regler, vertikale og horisontale aftaler, fusionsregler og markedsdefinitioner er vigtigt at påpege, at disse reglers primære formål fortsat bør være at sikre hård, men fair konkurrence internt i Europa. Dette bør naturligvis gøre sig gældende for europæiske virksomheder såvel som virksomheder fra tredjelande.

Dansk Industri støtter Kommissionens ambition om at etablere fælleseuropæiske datarum. For den grønne omstilling vil data kunne bane vejen for intelligente energisystemer, og dermed sikre en omkostningseffektiv grøn omstilling, på samme måde som data er grundlaget for intelligent energi-optimering af vores bygninger.

Dansk Metal bakker op om Europa-Kommissionens fokus på at skabe rammerne for, at EU skal tage globalt lederskab i forhold til teknologi for både at sikre de europæiske industrier mod forsyningsudfordringer samt sikre europæiske virksomheders konkurrencekraft.

Dansk Metal bemærker, at digital omstilling i høj grad er et spørgsmål om europæiske virksomheders konkurrencekraft og om, hvorvidt europæiske arbejdspladser bliver ved med at være placeret i Europa. Dansk Metal mener, at den digitale omstilling på længere sigt bør være lige så ambitiøs som den grønne omstilling. Efter godkendelsen af genopretningsplanerne bør EU derfor sætte behovet for yderligere digital omstilling som afgørende prioritet i den resterende del af Europa-Kommissionens mandatperiode.

Dansk Metal bemærker, at EU's medlemslande bærer et stort ansvar for at investere i både den grønne og den digitale omstilling, men at klare fællesmålsætningerne på europæisk plan, som for eksempel EU's mål for reduktion af drivhusgasser, kan være et godt redskab at tage i anvendelse. Derfor foreslår Dansk Metal, at EU vedtager målsætninger for digitaliseringen af Europa. Konkret bør EU sætte klare mål for, hvor stor en andel af europæiske virksomheder der i høj grad skal være digitaliserede, samt hvor mange robotter der i alt skal stå i europæiske virksomheder frem mod 2030. Yderligere bør der også vedtages et særskilt mål for, hvor stor en andel af verdens robotter der skal stå i Europa.

Dansk Metal bemærker, at ambitiøse mål for den grønne og digitale omstilling kræver store investeringer. Dansk Metal foreslår på længere sigt at øge målet om, at medlemslandene skal investere 3 procent af BNP i forskning og udvikling til 4 procent.

Danske Maritime bemærker, at der for at fastholde denne europæiske maritime førerposition er behov for ekstra midler til flådeopgradering og udvikling af nye maritime teknologier og løsninger. Danske Maritime ser i den forbindelse også gerne, at der iværksættes et større fælleseuropæisk industripolitisk projekt IPCEI med fokus på udvikling af det første oceangående CO₂-neutrale skib. Lanceringen af et sådant projekt kræver inddragelse af mange forskellige partnere – også fra andre EU-lande – med ekspertise inden for ikke kun skibsbygning, maritim teknologi og shipping, men også inden for udvikling af fx den nødvendige transport- og energiinfrastruktur.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der foreligger på nuværende tidspunkt ikke konkrete oplysninger om andre landes holdninger til selve meddelelsen eller de enkelte målsætninger og indsatsområder.

Der forventes dog overordnet opbakning blandt medlemslandene til meddelelsen og dens indhold, idet den følger op på opfordringer fra Det Europæiske Råd og Konkurrenceevnerådet. Samtidig er det forventningen, at der vil være modsatrettede holdninger til, hvordan omstillingen til en mere bæredygtig, digital og modstandsdygtig industri bedst opnås. På den ene side står de klassiske industritunge medlemsstater, der ventes at lægge vægt på behovet for øget brug af en række industripolitiske værktøjer, herunder navnlig IPCEI-statsstøtteinstrumentet, samt en bredere forståelse af, hvad der udgør strategiske afhængigheder, som bør adresseres. Heroverfor ventes særligt mindre medlemsstater at argumentere for en styrkelse af det indre marked gennem fremme af de generelle erhvervsvilkår til fordel for øget brug af industripolitiske værktøjer samt ved at adressere at strategiske afhængigheder ikke må lede til protektionisme.

10. Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen hilser den opdaterede industristrategi velkommen og støtter generelt indholdet, herunder i særdeleshed Kommissionens fokus på at fastholde den grønne og digitale omstilling som centrale for den europæiske erhvervs politik. Regeringen støtter, at opdateringen ikke erstatter industristrategien fra marts 2020, og lægger generelt vægt på en fortsat og rettidig implementering heraf.

Regeringen mener, at erhvervs- og industripolitikken skal bygges op omkring en flerhed af instrumenter, hvor der både kan sættes strategisk på udvalgte områder indsatsen hviler på et fair og konkurrencepræget indre marked, der tilskynder til innovation og konkurrencedygtige virksomheder, idet regeringen finder, at et effektivt indre marked i Europa er det primære redskab til at sikre danske jobs, vækst og konkurrenceevne.

Regeringen er enig i, at krisen understreger vigtigheden i at styrke det indre markeds modstandsdygtighed. I den henseende er regeringen positiv over for Kommissionens intention om at foreslå et nødinstrument for det indre marked, og lægger vægt på, at det skal skabe øget sammenhæng på tværs af eksisterende instrumenter og komplementere disse i forhold til de særlige behov, der findes i en nødsituation.

Regeringen lægger vægt på, at Single Market Enforcement Task Force (SMET) både adresserer barrierer relateret til COVID-19 og arbejder for at videreudvikle det indre marked. Regeringen ser frem til, at Kommissionen i samarbejde med medlemslandene vil udarbejde en fælles digital formular til brug for erklæringer for udstationerede medarbejdere, og lægger vægt på, at denne løsning letter administrative byrder forbundet med udstationering af ansatte.

Regeringen støtter Kommissionens fokus på at styrke markedsovervågningen på det indre marked, og arbejder for kompatibilitet med eksisterende digitale løsninger i Danmark samt understøttelse af en effektiv administration.

Regeringen er enig i, at der kan være behov for målrettede indsatser, der fremmer udviklingen af strategisk vigtige teknologier og sektorer i Europa, navnlig i forhold til at håndtere kritiske afhængigheder af tredjelande og bane vejen for den grønne og digitale omstilling og forbedret europæisk konkurrencedygtighed globalt. Samtidig lægger regeringen vægt på, at indsatserne ikke går på kompromis med principperne om åbenhed, transparens og lige konkurrencevilkår på globalt plan såvel som i det indre marked, men bygger ovenpå.

Regeringen lægger vægt på, at udvælgelsen af områder til målrettede indsatser sker på baggrund af en grundig og transparent analyse baseret på klare kriterier og inkluderende processer. I den henseende hilser regeringen Kommissionens analyse af strategiske afhængigheder velkommen og ser positivt på Kommissionens observatorium for kritiske teknologier i lyset af de sårbarheder og sikkerhedsudfordringer, som COVID-19 krisen har afsløret. Regeringen lægger vægt på, at et europæisk fokus på at adressere kritiske afhængigheder og sikre større forsyningssikkerhed ikke må lede til protektionisme, og at udfordringer adresseres med evidensbaserede, proportionale og målrettede tiltag. I den forbindelse arbejder regeringen for,

at større modstandsdygtighed sikres gennem en styrkelse og diversificering af globale forsynings- og værdikæder og ikke en afvikling heraf.

Regeringen noterer Kommissionens intention om at udarbejde såkaldte omstillingsplaner for udvalgte økosystemer, og lægger vægt på, at EU's høje klimaambitioner fastholdes i planerne.

Regeringen lægger generelt vægt på, at målrettede indsatser fokuserer på at sikre tidssvarende og attraktive rammevilkår inden for det pågældende område. I den forbindelse lægger regeringen stor vægt på, at statsstøtte kun er ét blandt flere instrumenter, idet regeringen finder, at brugen af statsstøtte fortsat bør begrænses til at afhjælpe markedsfejl eller store samfundsmæssige udfordringer, der ikke ellers kan afhjælpes, såsom den grønne omstilling. Således lægger regeringen vægt på, at indsatserne ikke fører til en statsstøttet konkurrencepolitik til skade for konkurrence-dygtige industrier og ikke mindst den fair og lige konkurrence i det indre marked. Hertil lægger regeringen stor vægt på, at der i de enkelte initiativer, herunder ifm. etableringen af industrialliancer og anvendelsen af IPCEI-instrumentet, sikres forudsigelige og transparente processer samt åbenhed for alle interesserede medlemslande, og at SMV'ers muligheder for at indgå fremmes.

I forlængelse heraf lægger regeringen vægt på, at industrialliancer fokuserer på at styrke det udvalgte områdes rammevilkår i fuld overensstemmelse med konkurrencereglerne. Med udgangspunkt heri ser regeringen positivt på de to nedsatte alliancer for henholdsvis processorer og halvledere og industrielle data, edge og cloud, idet regeringen finder det positivt, at industrialliancer bidrager til at understøtte den grønne og digitale omstilling.

Regeringen er positiv over for Kommissionens intention om at give Industriforummet en central rolle i udformningen af meddelelsens initiativer, herunder udviklingen af omstillingsplanerne og analyserne af strategiske afhængigheder. Regeringen lægger vægt på, at der skabes klare rammer for forummets arbejde baseret på åbne og inkluderende processer.

Regeringen hilser Kommissionens plan om en strategi for standardisering velkommen. Regeringen ser positivt på hensigten om at nedsætte en task force med standardiseringsorganisationerne for at afklare roller og ansvar i standardiseringssystemet og afhjælpe forsinkelser. Regeringen lægger vægt på, at Ny Metode/NLF fortsat bør være grundstenen i systemet for harmoniserede standarder, og at der skal være tilstrækkelig fleksibilitet til, at det offentlig-private samarbejde fungerer for alle parter. Hertil ser regeringen frem til Kommissionens analyse af potentialerne i harmoniserede standarder for udvalgte tjenesteydelser.

Regeringen arbejder for, at revisioner af konkurrence- og statsstøttereglerne fokuserer på en tilpasning og opdatering af reglerne, så udviklingen af nye teknologier afspejles og kan håndteres. Hertil lægger regeringen vægt på, at revision ikke fører til generelle lempelser i konkurrence- eller statsstøttereglerne. Det er en prioritet for regeringen, at EU's konkurrence-regler håndhæves effektivt, så markederne reguleres hensigtsmæssigt. Regeringen støtter de midlertidige rammebestemmelser for statsstøtte, og lægger samtidig vægt på behovet for udfasning, så snart situationen tillader det, med henblik på at vende tilbage til normaltstanden. Regeringen lægger dog vægt på, at der er visse områder, hvor der er behov for yderligere fleksibilitet, særligt ift. udækkede faste omkostninger.

Derudover anerkender regeringen, at europæiske virksomheder nogle gange udfordres af unfair konkurrence fra udenlandsk subsidierede konkurrenter og af manglende respekt for de globale spilleregler. Derfor støtter regeringen generelt Kommissionens forslag om nye instrumenter til håndtering af udenlandske subsidiers konkurrenceforvridning på det indre marked.

Regeringen støtter, at man på baggrund af solide og relevante data monitorerer udviklingen i økonomien, idet det kan bidrage til at fremme relevante og evidensbaserede initiativer. Regeringen lægger samtidig vægt på, at øget monitorering ikke må føre til politisk fastsatte mål for, hvordan industrien skal se ud fsva. størrelsen på forskellige sektorer, da ændringer heri kan være affødt af en naturlig udvikling i økonomien fx til digitale og servicebaserede løsninger.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.